

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

УДК 37.01:378

Литвинчук Олександра Костянтинівна,
здобувачка вищої освіти академічної групи ПНК-23
Київського національного університету
будівництва і архітектури;
Красильник Юрій Семенович,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти
Київського національного університету
будівництва і архітектури

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Актуальність теми дослідження обумовлена низкою чинників, пов'язаних зі змінами в освітній системі, інноваційними технологіями та зростанням ролі дистанційної форми навчання. У сучасних умовах цифрові технології стали невід'ємною частиною освітнього процесу, особливо у підготовці майбутніх фахівців у галузі професійної освіти. Значно прискорив розвиток і впровадження цифрових технологій масовий перехід в сучасних умовах на дистанційне навчання. Це змінює підходи до навчання та виявляє необхідність глибшого розуміння можливостей цифрових інструментів, які забезпечують якісний освітній процес. Завдяки цим технологіям можна поєднувати різні формати освітньої діяльності, а також забезпечувати навчання без обмежень у часі. На думку А. Гуралюка [2], цифрові технології відкривають нові можливості для розвитку сьогоденної педагогіки: роблять освітній процес більш привабливим, автоматизують частину рутинної роботи, звільняючи час для спілкування зі здобувачами освіти та організації з ними індивідуальної роботи. Крім того, цифрові інструменти сприяють миттєвому зворотному зв'язку та підвищують ефективність управління освітнім процесом у цілому [2, с. 53–54].

Дієвими платформами для організації навчання є Moodle і Google Classroom. *Google Classroom* – вебсервіс, створений Google для навчальних закладів з метою спрощення створення, поширення і класифікації завдань безпаперовим шляхом. Він пов'язує Google Диск, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації, Google Форми, Google Сайти, Gmail та інші сервіси разом, щоб допомогти навчальним закладам перейти до безпаперової системи. Пізніше було інтегровано *Google Calendar*, для того, щоб допомогти

з призначенням термінів виконання завдань, екскурсій та позакласних бесід [7].

Moodle – проста, зручна у роботі платформа для науково-педагогічного працівника та здобувача вищої освіти, легка в опануванні. Її перевага в можливості забезпечити студентів електронними матеріалами для навчання. У платформі також можна проводити тестування, розміщувати завдання, комунікувати з викладачем [8, с. 11].

Серед онлайн платформ для спілкування виділяють: *Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Discord*. Це найпопулярніші платформи для проведення дистанційних занять, хоча більшість з них також, як і Moodle дають можливість завантажувати матеріали.

Існує ще одна, не дуже популярна платформа *Kumospace*. Це сервіс для створення віртуальних просторів для команд. Він створений для компаній, які мають штат віддалених співробітників для зв'язку з ними та проведення зустрічей, брейнстормінгу, інших заходів, хоча також може підійти для дистанційного навчання у групах. У *Kumospace* можна створити «віртуальний офіс», розставити в ньому меблі і додати різні активності, такі як ігри, телевізор, музичні автомати. У платформі також наявні відео- та аудіо-чат для кращої комунікації, віртуальні дошки і можливість транслювати свій екран. Це допомагає більше згуртуватися з іншими учасниками і погрузитися у навчальний процес.

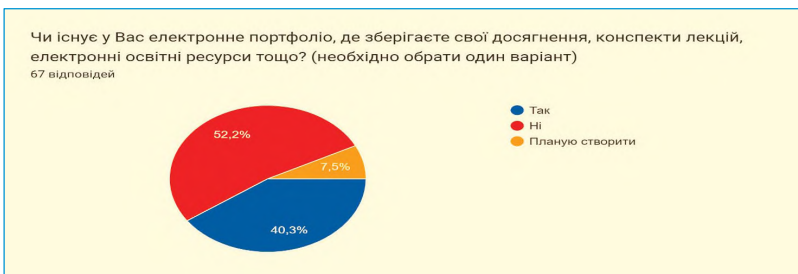
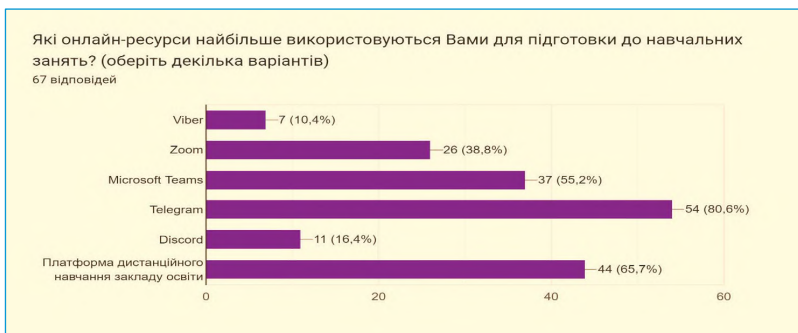
Популярними платформами для проведення тестувань є: *Google Forms, На Урок, Всеосвіта, Classtime*. Існують більш гейміфіковані версії, такі як *Kahoot!, Quizizz, Quizlet*. Це сервіси для створення вікторин і тестів у ігровому стилі. У *Kahoot!* Можна залучити до тестування одразу 50 студентів, додавати зображення до завдань і будувати діаграми успішності академічної групи. Перевагою *Quizizz* є режим гри в реальному часі *Play live* і створення позакласного завдання для учня. У *Quizlet* можна створювати тести з використанням флеш-карт [9].

Високу популярність також має *платформа ChatGPT*. Це віртуальний помічник з генеративним штучним інтелектом, розроблений компанією OpenAI і представлений 30 листопада 2022 року. *ChatGPT* запам'ятовує та бере до уваги всі попередні запитання користувача в рамках бесіди, що спрощує бесіду з ботом [6]. В деяких випадках, викладачі використовують *You Tube* для навчання, завантажуючи в нього відеоматеріали.

Для пошуку будь-якої інформації використовують *Google, Microsoft Edge, Safari, Opera, Mozilla Firefox*. Для створення навчальних матеріалів

використовують: Word для рефератів або різних документів; PowerPoint для створення презентацій; Excel для створення різноманітних таблиць; Canva для створення візуального контенту.

Аналіз відповідей респондентів (n=67) на запитання анкети «Цифрові інструменти в дистанційному навчанні» (діаграми 1, 2, 3) показав, що *найбільше використовуються для підготовки до навчальних занять такі онлайн-ресурси: Telegram (80,6% респондентів), платформа дистанційного навчання КНУБА (65,7%), Teams (55,2%); створене електронне портфоліо, де зберігаються освітні досягнення, конспекти лекцій, електронні освітні ресурси тощо – в 40,3% здобувачів вищої освіти, ще не створене в 52,2% респондентів, проте 7,5% – планують створити у найближчий час; як правило, здійснюють пошук навчальної інформації: в Інтернеті за допомогою пошукової системи – 91% респондентів, за допомогою ChatGPT або його аналогів – 77,6%, з використанням спеціальних програм – пошукових показчиків (29,9%), за допомогою Google Академія – 20,9%, за допомогою логічних операторів та синтаксичних виразів (9%).*

Отже, впровадження цифрових інструментів в дистанційному навчанні майбутніх бакалаврів професійної освіти вимагає системного підходу та інтеграції інноваційних та традиційних технологій [1, 2, 3, 4, 5, 8] на всіх етапах освітнього процесу. Для цього можна використовувати, на нашу думку, модель, що складається з декількох ключових компонентів, кожен з яких відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного навчання:

1. Аналіз потреб та готовності суб'єктів освітнього процесу до діяльності у форматі дистанційного навчання.

2. Оцінка готовності викладачів і студентів до використання цифрових інструментів, що включає аналіз технічних можливостей (доступ до Інтернету, наявність пристроїв, програмного забезпечення тощо) та рівень цифрової компетентності.

3. Вибір та адаптація цифрових інструментів для дистанційного навчання: вибір відповідної системи управління навчанням (LMS), наприклад, Moodle, Google Classroom або Microsoft Teams, що дозволяє організувати освітній процес онлайн, надавати навчальні матеріали, завдання, оцінювати роботу студентів; використання інструментів для інтерактивного навчання, таких як Kahoot!, Mentimeter, Zoom або інтерактивні симулятори, щоб стимулювати активну участь студентів і розвиток їхніх відповідних компетентностей; інтеграція каналів для ефективної комунікації між викладачами та студентами (електронна пошта, чати, форуми, відеоконференції тощо); впровадження автоматизованих систем для тестування, проведення контрольних робіт та збирання результатів навчання (Google Forms, Testmoz).

4. Створення системи методичного забезпечення: розробка навчальних матеріалів з урахуванням специфіки дистанційного навчання (відеолекції, презентації, інтерактивні модулі та електронні книги тощо); адаптація методик викладання для роботи в цифровому середовищі (використання методів

змішаного навчання (blended learning) або перевернутого класу (flipped classroom), коли студенти опрацьовують матеріали самостійно, а час на онлайн-заняттях витрачається на обговорення та вирішення практичних завдань).

5. Навчання викладачів та студентів (викладачам необхідно надати підтримку у використанні цифрових інструментів для підвищення їх цифрової компетентності та розвитку умінь роботи з новими технологіями; студентам також варто пропонувати тренінги або інструкції з використання платформи та цифрових інструментів, щоб забезпечити безперебійну роботу в цифровому середовищі).

6. Організація освітнього процесу (використання цифрових інструментів з метою створення гнучкого графіку навчання, що дозволить студентам зручніше поєднувати навчання, дослідницьку, волонтерську та інші види діяльності; забезпечення постійного моніторингу прогресу студентів за допомогою цифрових інструментів, зокрема системи LMS, що дозволить викладачам відстежувати успішність, надавати оперативний зворотний зв'язок і підтримувати індивідуальні консультації).

7. Оцінка результатів та корекція: за допомогою цифрових інструментів доцільно проводити постійний аналіз результатів навчання для оцінки ефективності засвоєння змісту освітніх компонентів (автоматизовані тести, так і аналіз успішності на практичних заняттях), корекція освітньої програми на основі зібраних даних.

8. Підтримка та технічна інфраструктура: оперативна технічна підтримка для викладачів та студентів є необхідною умовою для успішної реалізації дистанційного навчання; забезпечення належного доступу до необхідних цифрових інструментів та обладнання (комп'ютери, планшети, програмне забезпечення) для всіх учасників освітнього процесу.

Розроблена модель впровадження цифрових інструментів у дистанційному навчанні майбутніх бакалаврів професійної освіти спроможна забезпечити системний підхід, орієнтований на ефективність, гнучкість та інтерактивність освітнього процесу, розвиток як цифрових, так і професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, а також їх підготовку до реальних викликів у майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Бушуєв С., Корчова Г., Красильник Ю., Руденко М., Козир Б. Розвиток кліпового мислення здобувачів вищої освіти в інформаційному оточенні. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Том 99. № 1. С. 76–94. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/128> (дата звернення: 26.10.2024).

2. Гуралюк А. Г. Цифрові педагогічні інструменти (аналітичний огляд). *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки* : довід. бюл. / наук. ред. М. Л. Росток; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця : ТВОРИ, 2024. Вип. 19. С. 53–66. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741210/1/AHS_of_EduSci-RB-19-2024.pdf (дата звернення: 15.10.2024).

3. Красильник Ю. Інформаційні технології як фактор інтенсифікації підготовки майбутнього викладача в умовах магістратури. *Вісник Національного університету оборони України*: зб. наук. пр. Київ : Вид-во НУОУ, 2013. С. 57–62. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=Ib89m2kAAAAJ&citation_for_view=Ib89m2kAAAAJ:0EnyYjriUFMC (дата звернення: 01.11.2024).

4. Красильник Ю. С. Інформаційно-технологічне забезпечення професійної підготовки майбутнього викладача в умовах магістратури. *Підготовка сучасного вчителя: інформаційно-технологічне забезпечення*: монографія / За ред. О. І. Огієнко; Авт. кол.: О. І. Огієнко, Т. Г. Каложна, Ю. С. Красильник, Л. О. Мільто, Ю. Л. Радченко, Т. О. Гончарук, К. В. Годлевська, Н. І. Вінник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. С. 45–62. URL: https://lib.iitta.gov.ua/3057/1/МОНОГРАФИЯ_.pdf (дата звернення: 28.10.2024).

5. Красильник Ю. С. Теоретико-методичні основи проєктування дистанційного навчання в умовах ЗВО. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки» Херсонського державного університету*. 2021. № 94. С. 86–92. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/issue/view/68/289> (дата звернення: 27.10.2024).

6. М. Починкова. ChatGPT: використання в освітньому процесі. *Інноваційні науки дослідження у галузі педагогіки та психології* : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 14–15 квітня 2023 р. С. 85–88. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053710.pdf#page=85> (дата звернення: 17.10.2024).

7. Маленко К. Основні можливості використання GOOGLE CLASSROOM в освітньому процесі. *Актуальні питання дослідження історичної науки й викладання предметів громадянської та історичної освітньої галузі в умовах реформування* : збірник наукових праць. С. 282–286. URL: http://46.201.250.252:8080/bitstream/handle/123456789/2337/Збірник_2023.pdf?sequence=1&iAllowed=y#page=282 (дата звернення: 17.10.2024).

8. Організація дистанційного навчання за використання платформи Moodle, сервісу Zoom, цифрових інструментів Google для здобувачів вищої освіти освітніх програм «Водні біоресурси та аквакультура» у Білоцерківському національному аграрному університеті. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького*. 2023. Т. 25. № 99. С. 9–13. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3957492> (дата звернення: 16.10.2024).

9. Створення тестів для онлайн-навчання : огляд платформ. *Вища освіта в Україні*. URL: https://osvita.ua/vnz/high_school/80118/ (дата звернення: 16.10.2024).

<i>Кисельов Микита Дмитрович, Руденко Микола Васильович</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ ТА ДИЗАЙНЕРІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ.....	211
<i>Клименко Тарас Андрійович, Кулішенко Артур Ярославович</i> ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ І ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА У ФУТБОЛІ.....	218
<i>Кобзар Алла Юрївна, Розтопіра Віолетта Сергійвна</i> МОВЛЕННЄВІ МАНІПУЛЯЦІЇ У ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ: ТИПИ, ЗАСОБИ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ.....	220
<i>Колодій Наталія Вікторівна</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	222
<i>Корсун Сергій Іванович</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	225
<i>Корчова Галина Леонідівна, Чулінда Людмила Іванівна</i> SOME GLOBALIZATION CHANGES IN VOCATIONAL EDUCATION IN UKRAINE AT THE BEGINNING OF THE TWENTIETH CENTURY.....	227
<i>Корчова Галина Леонідівна, Шевчук Вікторія Григорівна</i> ЗАХИСТ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	232
<i>Костеріна Інна Анатоліївна, Кім Ксенія Яківна</i> ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ КНУБА).....	237
<i>Кучеренко Сергій Миколайович</i> ПІДГОТОВКА ТА РОЗВИТОК СПЕЦІАЛІСТІВ З УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ.....	240
<i>Лапасько Світлана Володимирівна</i> ІНТЕГРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ МАРІЇ МОНТЕССОРІВ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	243
<i>Литвинчук Олександра Костянтинівна, Красильник Юрій Семенович</i> ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	248

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net